

SA's Leading Past Year

Exam Paper Portal

You have Downloaded, yet Another Great
Resource to assist you with your Studies 😊

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

**SA EXAM
PAPERS**

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

GIREIDI YA 12

TSHIVENDĀ LUAMBO LWA HAYANI (HL)

BAMMBIRI ǀA VHURARU (P3)

LUHUHI/THAFAMUHWE 2017

MARAGA: 100

TSHIFHINGA: Awara 2¹/₂

Bammbiri ǀi ǀi na masiatari a 6.

NDAELA NA MAFHUNGOTHANGELI

1. Heli bammbiri li na KHETHEKANYO MBILI:

KHETHEKANYO YA A: Maanea (50)

KHETHEKANYO YA B: Zwibveledzwa zwa vhudavhidzani: (2 x 25)(50)

PFESESANI: Vhalingiwa vha lavhelelwa u fhindula mbudziso MBILI kha KHETHEKANYO iyi.

2. Ni lavhelelwa u fhindula mbudziso NTHIHI kha KHETHEKANYO YA A, na MBILI kha KHETHEKANYO YA B.
3. Nwalani nga luambo lune na khou lingwa khalwo.
4. Thomani KHETHEKANYO INWE na INWE kha siatari LISWA.
5. Ni fanela u pulana (ni tshi shumisa mapa wa muhumbulo/nyolo/tshati ya nyelelo/maipfi a re khii, na zwiinwe), u vhalulula na u sedzulusa mushumo wanu. Pulane i fanela u RANGELA maanea.
6. Vhupulani hothe vhu fanela u sumbedzwa zwi khagala. Ni tsivhudzwa u tala mutalo wo budaho vhukati ha vhupulani hothe.
7. Ni tsivhudzwa nga ndila yo khwathisedzwaho vhukuma u shumisa tshifhinga tshanu nga ndila i tevhelaho:
- KHETHEKANYO YA A: U ya kha minetse ya 80
KHETHEKANYO YA B: U ya kha minetse ya 70 (2 x 35)
8. Nomborani phindulo dzanu zwi tshi anana na kunomborelwe kwa mbudziso kwo shumiswaho kha ili bammbiri la mbudziso.
9. Thoho i songo dzhielwa ntha musi ni tshi vhala tshivhalo tsha maipfi.
10. Nwalani zwi no vhalea, nahone nga vhuronwane.

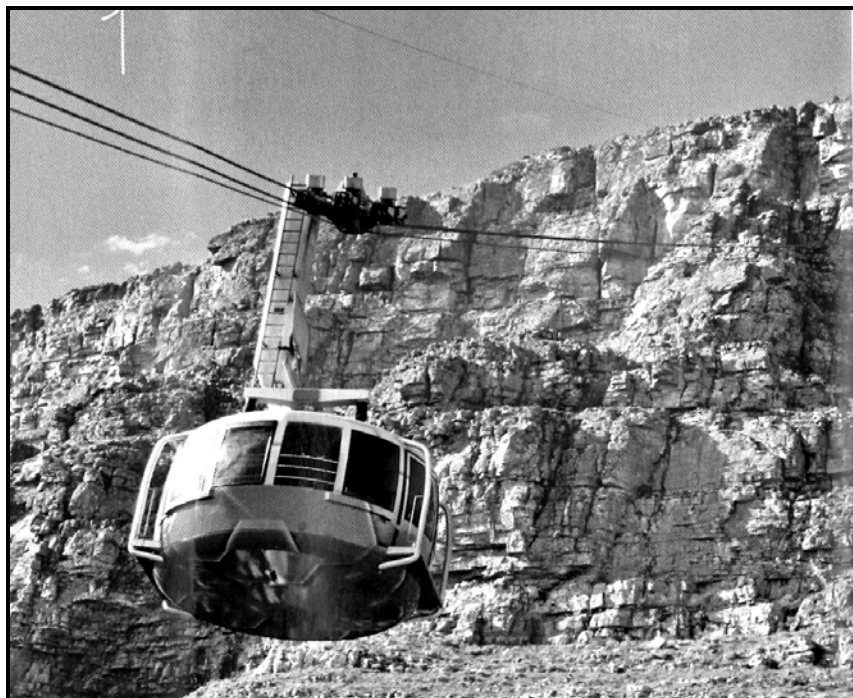
KHETHEKANYO YA A: MAANEA**MBUDZISO YA 1**

Fhindulani mbudzo NTHIHI fhedzi kha dza malo dzi tevhelaho. Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha a 400 u swika kha a 450. Nwalani NOMBORO na THOHO ya maanea e na nanga.

- 1.1 Ndo ri u sea na mbabvu dza vhavha. [50]
- 1.2 Mupo, dzanga lonelone la vhutshilo. [50]
- 1.3 Ndi musi khoumphyutha ya thabulethe yo vha bugupfarwa zwikoloni hune mvelelo dza nga khwinifhadzea. Ni nga ima na, kana na hanedzana na likumedzwa ili. [50]
- 1.4 Ndi nge ndi si vhe na tsha khanani. [50]
- 1.5 Vhuendi ha nnyi na nnyi ndi ndamulela vhasiwana, ngeno zwililo ho gagadela. [50]
- 1.6 Ndi lone bindu ndi sa li nveli madi heli. [50]
- 1.7 Zwifanyiso zwi wanalaho kha siatari la 4 zwi nga tokonya kana zwa vusa zwipfi zwanu, kana zwa dzikusa kuvhonele kwanu kwa zwithu. Dinangeleni tshifanyiso ni kone u nwalala maanea. Nwalani nomboro ya mbudzo ye na nanga 1.7.1 kana 1.7.2.

PFESANI: Hu tea u vha na vhumani vhu re khagala vhukati ha maanea anu na tshifanyiso tshe na nanga.

1.7.1

[Tshi bva: www.google.co.za]

[50]

1.7.2

[Tshi bva: www.google.co.za]

[50]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA A:

50

KHETHEKANYO YA B: ZWIBVELEDZWA ZWA VHUDAVHIDZANI**MBUDZISO YA 2****PFESANI:**

- Fhindulani mbudzo MBILI kha dza rathi dzi tevhelaho.
- Vhulapfu ha phindulo yaṅu vhu vhe maipfi a u bva kha a 180 u swika kha a 200.
- Dzhielani nzhele zwi tevhelaho:
 - o Vha ṭanganedzaho mafhungo, thouni, redzhiṭara na tshitaela.
 - o Munanguludzo wa maipfi na tshivhumbeo tsha luambo
 - o Tshivhumbeo/Fomethe
- Nwalani NOMBORO na THOHO ya tshibveledzwa tshe na nanga.
Tsumbo: 2.3 TSHIPITSHI.

2.1 VHURIFHI HA TSHIOFISI/FOMALA

Khasho dzothe dza lino, hu tshi katelwa na thelevishini, dzi langiwa nga mulayo. Zwino hu na mbekanyamushumo ine yo tendelwa u ṭalelwa nga vhaaluwa. Yone i andadzwa nga iri ya sumbe nga madekwana kha tshiṇwe tsha zwiṭitshi zwa thelevishini, u bva Musumbuluwo u swika Lavhutṇanu. Zwino tshitshavha tshi khou vhilaela vhunga vhana vha vha vha sa athu u edela.

Zwino inwi nṱalelani Mulangatshiṭitshi wa iyo khasho vhurifhi ha mbilaelo.

[25]

2.2 NGANEAVHUTSHILO YA MUFU

Mudzulatshidulo wa khoro ya lushaka lwa haṅu we na vha ni tshi mu funesa o lovha nga murahu ha vhulwadze ha tshifhinga tshilapfu. Kha vhathu vhoṭhe ndi inwi we na vha ni tshi ṭwa nae.

Zwino inwi nṱalani nganeavhutshilo yawe ine ya ḑo vhaliwa nga ḑuvha la mbulungo.

[25]

2.3 TSHIPITSHI

Tshikoloni tsha haṅu ho dzudzanywa vhuṭambo ha u pembelela ḑuvha la Vhufa, inwi sa murangaphanda wa Khorombusi ya Vhagudi no tiwa u ḑo ṭuṭuwedza vhaṇwe vhagudi uri vha si hangwe vhubvo havho.

Nwalani tshipitshi tshine na ḑo amba nga ḑuvha leṇeḑo.

[25]

2.4 MUFHINDULANO

U fhungudza khombo dza badani, milayo ya vhuendi i tea u tevhedzwa. No ri ni tshi khou enda na malume anu nga goloi yavho, vha pfuka mulayo wa badani, muofisiri wa vhulangavhuendi a vha imisa.

Nwalani mufhindulano vhukati ha malume anu na muofisiri wa vhulangavhuendi.

[25]

2.5 VHURIFHI HA TSHISHAKA (INIFOMALA)

Arali muthu a itelwa zwivhuya u tea u vha na ndivhuwo kha vhe vha mu thusa. U swika ni tshi vuledza pfunzo dzanu, ndi makhulu wanu vhe vha tou imaima.

Zwino inwi nwalelani vhurifhi makhulu wanu ni tshi khou vha livhuwa kha u shela mulenzhe kha pfunzo dzanu.

[25]

2.6 ATHIKILI YA GURANNDI

Maduvha ano vhugevhenga ho dina maanda. Vhaswa vha muvhundu wa hanu vho didzhenisa kha mikhwa mivhi ya u imela vhaaluwa vha tshi bva mundendeni uri vha kone u vha homboka.

Nwalani athikili ya guranndi ni tshi khou kaidza zwiito zwo vhihaho nga u rali.

[25]

THANGANYELO YA KHETHEKANYO YA B:	50
MARAGAGUTE:	100